

RØR MEG

PHOTO NEIL NISBET/AFILM

INNHold

1. Innledning – hvorfor RØR meg?	3
1.1 Formål og bakgrunn	4
1.2 Målgruppe	5
2. Gjennomføring - når lek blir språk og dans blir dialog	6
2.1 Tverrfaglig samarbeid i praksis	6
3. Erfaringer og tilbakemeldinger	9
3.1 Forestillingen	9
3.2 Verkstedet	10
3.3 Språkpedagogene og Panta Reis undrepakke	11
4. Resultater og effekter	13
5. Konklusjon og vei videre	15

PROSJEKT-INFORMASJON

Prosjektnavn: RØR meg

Prosjektperiode: Januar – juni 2025

Prosjektleder: Åshild Haavik Bøhmer

Samarbeidspartnere: Panta Rei Danseteater, Pia Holden (Kunstnerisk leder) dansere Stian Bergdølmo, Emma Jansen og Victor Pedersen, Karianne Andreassen, Barnehagenes pedagogiske fagsenter, Løydel Bjerke

Antall deltagende barnehager: 19

Antall barn: 799 barn i alderen 3–6 år, 150 småbarn og ansatte fra til sammen 44 avdelinger

Antall deltakere på åpen forestilling: Ca. 50 personer

Finansiering: Sparebankstiftelsen DNB

En forestilling og et verksted som gir så store inntrykk, vil garantert bygge opp et ønske om å sette ord på det man har vært med på. Vi merket det tydelig etter forestillingen, at barna hadde behov for å forklare og undre seg over sine individuelle inntrykk. Det er fascinerende å observere den typen oppførsel hos barn! Veldig positiv til at sånne kulturelle arrangementer er med på å stimulere barns språkutvikling. - **Pedagogisk leder**

Dette vil vi gjerne ha mer av! Ungene elsket det, og vi voksne ble også inspirert. - **Pedagogisk leder**

1. INNLEDNING – HVORFOR RØR MEG?

Hvordan kan kunstopplevelser brukes for å støtte barns språkutvikling i barnehagen? Dette spørsmålet ble utgangspunktet for prosjektet RØR meg – et nyskapende samarbeid mellom Panta Rei Danseteater og Barnehagenes pedagogiske fagsenter i bydel Bjerke. Med et felles ønske om å utforske nye måter å jobbe tverrfaglig på, gikk en kunstnerisk leder og en språkpedagog sammen for å undersøke hvordan sanseinntrykk, bevegelse og fantasi kan berike barns språkutvikling.

Det gir barna noe å snakke om å ville dele med oss i barnehagen og hjemme. Derfor øker motivasjonen for å snakke og dele. Det at det ble tatt bilder som vi la ut har gitt foreldrene mer å snakke om hjemme, som gjorde det lettere å få flyt i det hjemme. **Pedagogisk leder**

Prosjektet springer ut fra en tro på at når ulike fagfelt møtes, oppstår det rom for nytenkning, kreativitet og læring – både for barna og for de voksne som jobber med dem. RØR meg er derfor ikke bare et prosjekt, men en invitasjon til å tenke nytt om hvordan vi bygger bro mellom kunst og pedagogikk i barnehagens hverdag.

1.1 Formål og bakgrunn

Prosjektet RØR meg tok utgangspunkt i barns naturlige nysgjerrighet og behov for lek, og hadde som mål å skape inkluderende møteplasser der språk, opplevelse, bevegelse og samspill går hånd i hånd. Gjennom en kombinasjon av scenekunst, verksteder og pedagogiske verktøy ble det utviklet et helhetlig tilbud som kunne støtte barnehagenes arbeid med språk og helsefremmende praksis. Et sentralt element i prosjektet var forestillingen Bare Rør, utviklet av Panta Rei Danseteater og Unge Viken Teater, som ble spilt ute i barnehagenes egne uteområder. Forestillingen tok utgangspunkt i barnas lek og fantasi, og var tilpasset målgruppen 3–6 år.

I tillegg hadde prosjektet som mål å gi barnehageansatte både inspirasjon og konkrete verktøy til å gjøre språk og kreativ utfoldelse til en naturlig del av hverdagen med barna. Gjennom språkstimuleringsverktøyet "Språkpedagogene og Panta Reis undrepakke" ble det lagt til rette for refleksjon, undring og videre utforskning sammen med barna.

Prosjektet hadde et tydelig inkluderingsperspektiv: Det skulle nå alle barn – uavhengig av språkferdigheter, bakgrunn eller behov. Gjennom lek og dans fikk barna en lystbetont inngang til språket, der spontan refleksjon og opplevelsen av mestring kunne danne grunnlag for videre språklig utvikling. RØR meg skulle bidra til å utvikle og styrke metodikk som fremmer språk, kreativitet og fellesskap – og som kan forankres i barnehagens daglige praksis.

1.2 Målgruppe

Prosjektets målgruppe er barn i alderen 3–6 år i de kommunale barnehagene i bydel Bjerke. Bjerke er en bydel preget av stor sosiokulturell variasjon. Målet har vært å tilby en inkluderende kulturopplevelse som favner alle barn, uavhengig av sosial bakgrunn, etnisk tilhørighet eller fysiske forutsetninger. I akkurat dette prosjektet var det særlig viktig å skape en opplevelse som også er tilgjengelig og meningsfull for barn som ikke behersker norsk på lik linje med andre.

2. GJENNOMFØRING - NÅR LEK BLIR SPRÅK OG DANS BLIR DIALOG

Med RØR meg har alle de kommunale barnehagene i bydel Bjerke fått et godt utgangspunkt for å utforske hvordan vi kan leke med språk gjennom kreativitet og dansekunst der bruk av kropp står sentralt. Prosjektet besto av flere deler:

- Den interaktive danseforestillingen Bare Rør, tilpasset barnehagenes uteområder.
- Et verksted for skolestarterne der barna fikk utforske dans og bevegelse gjennom lek.
- Språkpedagogene og Panta Reis undrepakke, et inspirasjonshefte som ble delt ut etter forestillingen for å støtte videre språkstimulering og refleksjon.
- En åpen visning på Linderud gård der familier fra hele bydelen ble invitert til å oppleve forestillingen sammen med barna.

I løpet av mars 2025 besøkte prosjektleder og de to danserne én barnehage per dag. Hver dag inkluderte rigging, én eller to forestillinger, og verksteder med skolestarterne. Underveis ble det tatt bilder av danserne i aksjon, som deretter ble skrevet ut og delt med avdelingene sammen med undrepakken før nedrigg. Dette ga pedagogene i barnehagene et konkret utgangspunkt for videre arbeid med språk og samtale rundt opplevelsen i barnehagen.

2.1 Tverrfaglig samarbeid i praksis

Kunstnerisk leder i Panta Rei Danseteater og prosjektleder jobbet tett sammen med planlegging og gjennomføring av prosjektet.

Som tidligere nevnt var Bare Rør en ferdig produksjon som ble integrert i prosjektet med enkelte justeringer. Den mest markante endringen var åpningen, som i samarbeid med koreografen fikk en ny dramaturgisk form. Forestillingen startet med en kroppslig inngang der danserne tok i bruk tulatespråk – de henvendte seg til barna på et oppdiktet språk og «telte» hvor mange barn som var til stede. Selv om ordene ikke hadde reell betydning, forsto barna intensjonen – noe som skapte både latter og engasjement.

Denne åpningen førte til umiddelbar kontakt mellom danserne og barna, og viste hvordan kroppslig uttrykk, tulatespråk og humor kan sette språket i fokus uten at verbalspråk er en forutsetning for deltakelse. Det vekket undring og la til rette for lek med språk. I etterkant stilte barna spørsmål som: "Skjønner de hverandre?" og "Hvilket språk snakket de?", og barnehagene rapporterte om økt språklek blant barna i tiden etter forestillingen.

Forestillingen Bare Rør dannet grunnlaget for utviklingen av både verksted og undrepakke.

Danserne og språkpedagogene fikk presentert et forslag fra prosjektleder og kunstnerisk leder som rammeverk. Danserne videreutviklet verkstedet, og tilpasset det underveis til de barnegruppene de møtte. Med sine kunstneriske ferdigheter og erfaring i å formidle dans til barn, bidro danserne til å oversette forestillingens estetiske og kroppslige uttrykk til konkrete, barnevennlige aktiviteter.

I arbeidet med «Undrepakken» spilte språkpedagogene i bydel Bjerke en sentral rolle. De bidro med barnehagefaglig og språkpedagogisk kompetanse. Gjennom sin erfaring med språkstimulerende arbeid i flerspråklige barnegrupper, sikret språkpedagogene at innholdet i undrepakken ble relevant, tilgjengelig og pedagogisk forankret. De deltok i utformingen av forslag til språkarbeid og aktiviteter som kunne integreres i barnehagens daglige praksis. Deres bidrag var avgjørende for å sikre at pakken støttet barnehageansattes arbeid med språk på en måte som var både inspirerende og tilpasset barnas ulike forutsetninger.

I forkant av turneen ble det gjennomført prøver, der koreografi og dramaturgi ble utviklet og justert i tett samarbeid mellom danserne og kunstnerisk leder/koreografen, som også deltok ved flere anledninger under turneen i barnehagene for å følge opp og videreutvikle forestillingen i møte med barna. Under barnehagebesøkene samarbeidet danserne og prosjektleder om å forberede og gjennomføre både forestilling og verksted.

Bildene og undrepakken ble brukt som verktøy for å forankre opplevelsen i barnehagens hverdag og inspirere til videre språklek, samtaler og kreativ utfoldelse. Dette tverrfaglige samarbeidet sikret at prosjektet både var kunstnerisk sterkt og pedagogisk relevant og ga barna en opplevelse de kunne leke med, snakke om og vokse på.

For at barnas foresatte også skulle få mulighet til å oppleve Bare rør, ble det arrangert en åpen forestilling på Linderud gård. Målet var å gi barna anledning til å dele opplevelsen med sine foresatte, og særlig å legge til rette for at barn som snakker andre språk hjemme kunne snakke om forestillingen på sitt eget morsmål. Vi hadde rundt 50 besøkende.

3. ERFARINGER OG TILBAKEMELDINGER

Vanskelig å se hva som kunne vært bedre. Veldig smart med kommunikasjon uten verbalspråk, kun kropp, lyd og mimikk. Da treffer man flere barn i våre bhg, uansett funksjonsnivå + fantasi og humor.

- **Spesialpedagog**

Tilbakemeldingene på RØR meg, viser et gjennomgående positivt inntrykk blant deltakerne. Vi sendte ut en evaluering i etterkant av besøkene i barnehager, og 85 % ga tilbakemelding om at de var «svært fornøyd» (5 av 5), men 15 % var fornøyd (4 av 5) med arrangementet som en helhet.

3.1 Forestillingen

Panta Rei og språkpedagogene har virkelig klart å skape en magisk og engasjerende opplevelse for barna. Gjennom deres entusiasme og kreativitet har dere ikke bare "underholdt", men også inspirert barna til å tenke kreativt og bruke fantasien. Hver bevegelse, hver lyd, og hver interaksjon har vært en del av den magiske verdenen dere skapte på uteområdet. En ekstra stor ros til dere som har klart å holde barna engasjert – deres oppmerksomhet til detaljene, og den lekne energien har vært helt avgjørende for å gjøre forestillingen minneverdig. Jeg ble fortalt at dere var også meget dyktige til å fremheve deres evne til å være kreative i øyeblikkene, både i improvisasjon og i hvordan dere har brukt scenografen og rekvisittene. Det er så tydelig at dere har investert både hjerte og kreativitet i denne forestillingen. Vi ønsker oss mer av dette i barnehage :) Tusen takk :) - **Barnehagestyrer**

Personalet i barnehagene uttrykker stor begeistring for forestillingen. Den beskrives som en magisk og kreativ opplevelse som vekket barnas nysgjerrighet og fantasi. Flere forteller at opplevelsen traff bredt og var lett tilgjengelig for barn med ulike språkferdigheter og behov.

Gjennom bruk av kroppsspråk, mimikk og lyder ble innholdet forståelig for alle. Opplegget opplevdes som lavterskel og godt tilpasset barnehagens hverdag, og det var tydelig rom for barnas egne uttrykk og medvirkning. De ansatte trekker frem hvordan barna har blitt inspirert til å skape egne eventyr og hvordan forestillingen formet et trygt og inkluderende rom for lek og læring. Danserne får ros for sin tydelige og engasjerende kommunikasjon, både med og uten språk, og for å skape trygghet og tilstedeværelse i møte med barna.

(...) Det var sååå flott forestilling. Jeg ble revet med av dansen, den spennende byggingen av dyret med rørene og det morsomme og nydelige samspillet mellom skuespillerne. Jeg tittet en del på barna i publikum for å se på barnas reaksjon, og barna var så engasjerte og koste seg. Dette var en veldig fin forestilling!! - **Barnehageadministrasjonen**

PHOTO NEIL NISBET/AFILM

3.2 Verkstedet

Flott tilbud til de eldste barna. Gode, smarte overganger mellom ulike aktiviteter = gode tips til de voksne i bhg. Mye å snakke om i etterkant = språkstimulering. - **Spesialpedagog**

Tilbakemeldingene viser at verkstedet skapte stort engasjement og ble møtt med stor entusiasme blant barna. De viste tydelig glede gjennom latter, bevegelse og samspill. Verkstedet blir beskrevet som inkluderende og lavterskel, med et opplegg som var godt tilpasset barn med ulike behov og forutsetninger. De ansatte berømmet dansernes tilnærming og hvordan de inviterte barna inn uten å presse. Dette bidro til at alle barna kunne delta på egne premisser.

Språkstimulering og barnas medvirkning ble også nevnt som viktige styrker. Flere opplevde at barna tok med seg elementer fra verkstedet inn i videre lek.

Vi ser at førskolebarna har tatt med seg elementer inn i leken fra dette verkstedet, som de har lært bort til resten av barna på avdelingen. Dette gir jo en stor indikasjon på at de syntes dette var morsomt, og fenget utrolig bra. - **Pedagogisk leder**

Noen forbedringsforslag ble også nevnt:

- Flere barn falt litt av mot slutten. Det ble foreslått å ha en voksen lenger bak i gruppa for å motivere de som mister fokus.
- I barnehager der det ble gjennomført to verksteder etter hverandre, opplevde noen at ventetiden mellom forestilling og verksted ble for lang for den siste gruppen.

Flere uttrykte ønske om å ha slike verksteder oftere, og de voksne ble også inspirert av å se barnas engasjement.

Barna vi trodde skulle ha en utfordring med å delta, kunne delta etter egne premisser. Det opplevdes at de fikk mestring og energi av å delta på lik linje som alle andre. **Barnehagestyrer**

3.3 Språkpedagogene og Panta Reis undrepakke

Veldig positivt overrasket. Har gitt videre til foreldre for at det også kan bygge videre på dette hjemme. **Pedagogisk leder**

Språkpedagogene og Panta Reis undrepakke får også mye positiv omtale. Den fremheves som et nyttig verktøy for etterarbeid, refleksjon og videre undring sammen med barna. Flere gir uttrykk for at den gjør det mulig å bygge videre på forestillingen og forlengere opplevelsen i barnehagehverdagen. Det framheves som positivt at pakken inneholder aktiviteter som gjør det mulig å tilpasse ulike nivåer og barnegrupper.

Spennende materiale å kunne bygge videre på. Både forestilling og verksted gjorde inntrykk på barna, så å plukke opp tråden og undre videre rundt tematikken vil være veldig spennende. Det er forskjellige kategorier man kan bruke på ulike nivåer, og man kan gjøre tilpasninger for å passe gruppene. DET er veldig bra. **Pedagogisk leder**

Også her peker de på noen forbedringspotensial:

- Enkelte synes pakken kunne vært mer konkret.
- Flere har ikke rukket å bruke eller sette seg inn i pakken.

De som har brukt undrepakken gir tilbakemelding om at de har hatt gode erfaringer med den. Den bidrar til å forsterke læringsutbyttet og gir barna mulighet til å bearbeide og utforske tematikken videre. Samtidig viser kommentarene at det er behov for bedre formidling og kanskje en enklere introduksjon til hvordan pakken kan brukes i praksis.

Hovedinntrykket fra tilbakemeldingene er at RØR meg oppleves som et sterkt og helhetlig pedagogisk opplegg som kombinerer kunst, lek og læring på en måte som engasjerer både barn og voksne. Med noen justeringer i formidling og konkretisering av undrepakken, har dette potensial til å bli et enda mer effektivt og tilgjengelig verktøy i barnehagehverdagen.

Har ikke rukket å se på det ennå, men er positiv til at opplegget kommer med materiell til etterarbeid og refleksjon sammen med barna, slik at det ikke bare blir en fin forestilling, men noe mer å ta med seg videre. **Støttepedagog**

”

4. RESULTATER OG EFFEKTER

En enkeltstående dag med forestilling og verkstedsaktivitet alene gir ikke målbare effekter på barns språkutvikling. Språklæring i barnehagealder forutsetter kontinuerlig, kontekstuell og relasjonell støtte over tid. Likevel viser tilbakemeldingene tydelig at RØR meg har fungert som en sterk impuls for språklig og sosial utfoldelse.

Forestillingen skaper undring og gode samtaler. **Pedagogisk leder**

Opplevelser som dette gir barn felles referanserammer og de kan bruke det inn i lek og aktiviteter senere. De kan gjenskape det de har opplevd sammen og det gir nye impulser til samtalen mellom barna og med de voksne. Jeg synes kulturelle arrangementer er veldig viktig særlig i barnehagealder fordi barn opplever og lærer med hele seg gjennom alle sansene sine. Det fikk de gjort gjennom denne forestillingen. **Barnehagestyrer**

Flere barnehager rapporterte om høy grad av glede og deltakelse under forestillingen. Det ble observert spontan kommunikasjon med utrop, kommentarer og felles latter. Det vitner om at opplevelsen skapte et felles språk og en delt referanseramme.

Det gir barna noe å snakke om og ville dele med oss i barnehagen og hjemme. **Pedagogisk leder**

Tilbakemeldingene viste at mange barn fikk økt motivasjon for å uttrykke seg, tok i bruk nye ord og begreper, og delte opplevelsen både i barnehagen og hjemme. De ansatte bemerket at barna hadde et tydelig behov for å sette ord på det de hadde opplevd, noe som førte til videre språklek og kreativ utfoldelse. Enkelte barn begynte også å eksperimentere med "tullespråk". En slik lekende og kreativ form for språklig utforskning kan bidra til utvikling av metaspråklig kunnskap, altså barnas begynnende bevissthet om språkets form, funksjon og struktur. Den kroppslige og visuelle formidlingen gjorde det mulig for alle barna å følge med og delta, også de som vanligvis er mer tilbakeholdne eller har begrensede norskkunnskaper.

Kulturelle tiltak som dette har en viktig pedagogisk funksjon, og kan være effektive virkemidler i arbeidet med barns språkutvikling. Gjennom felles opplevelser, sanselig innhold, lek og refleksjon får barna verdifulle muligheter til å utvide sitt ordforråd, øve på å uttrykke seg og bruke språket i meningsfulle sammenhenger. Slike opplevelser skaper et inkluderende rom hvor alle barn, uavhengig av språklig nivå, kan delta, bli sett og utvikle seg. I ettertid fikk vi tilsendt bilder av barnas egne fantasidyr, og referater fra samtaler rundt «rørdyret». Flere ansatte fremhevet hvordan barna stilte spørsmål, lekte med temaer fra forestillingen og utforsket begreper som "rør" i barnehagens omgivelser. Det er et tydelig tegn på at opplevelsen hadde satt i gang refleksjon og læring.

Bruken av bilder og refleksjonsspørsmål i etterkant ble trukket frem som et viktig verktøy for å forlenge opplevelsen og støtte barnas språklige utvikling. Bildene ble brukt i barnehagen, og barna viste dem stolt til foreldrene når de kom for å hente. Dette kan være med på å styrke koblingen mellom barnehage og hjem. Informasjon som ble sendt ut i forkant, gjorde det enklere for personalet å forankre opplevelsen i barnehagens pedagogiske arbeid og følge opp med språkstimulerende aktiviteter i etterkant.

Ved å sende oss info i forkant som dere gjorde, og gi oss bilder og spørsmål til undring etter forestillingen, gjorde det vår jobb enkel! Dette var så bra at jeg håper vi får tilbud flere ganger! Meget fornøyde store og små på min gruppe. **Pedagogisk leder**

Tilbakemeldingene fra barnehagene viser tydelig at RØR meg har hatt en positiv og merkbar effekt på barnas språk, engasjement og lek. Flere barnehager ytret ønske om å få tilbud om lignende kulturarrangementer oftere, og både barn og voksne viste stor begeistring og takknemlighet for opplevelsen.

5. KONKLUSJON OG VEI VIDERE

Det er viktig at kultur ikke blir undervurdert i barnehagene og for de minste (...) **Barnehagestyrer**

”

Barnehageturnéen RØR meg har vist hvordan kunst og kultur kan være kraftfulle verktøy for å fremme barns språkutvikling, fantasi og fellesskap. Gjennom en lavterskel og inkluderende tilnærming har prosjektet skapt engasjement og deltakelse blant barn med ulik språkbakgrunn og ulike forutsetninger.

Forestillingen og tilhørende aktiviteter har gitt barna et felles utgangspunkt for lek, refleksjon og samtale. Barna deltok aktivt og tok med seg inntrykkene videre inn i leken. For barn i levekårsutsatte områder, hvor tilgangen til kulturelle opplevelser kan være begrenset, vil slike tiltak ha særlig stor betydning. De gir barna ønske og mulighet til å delta aktivt, dele egne erfaringer og kommunisere. Dette styrker både ordforråd, fortellerkompetanse og metaspråklig bevissthet.

Når kunst og kultur gjøres tilgjengelig for alle barn, legges det til rette for både sosial utjevning og livslang læring.

En videreføring med enda tydeligere fokus på språk, vil kunne forsterke effekten ytterligere. Tilbakemeldingene fra barnehagene viser et tydelig ønske om videreføring. Med sin fleksible utforming og enkle gjennomføring har RØR meg potensial til å bli en modell for hvordan kunst og pedagogikk kan møtes for å styrke barns språkutvikling og kreativitet i barnehagen. Vi anbefaler derfor på det sterkeste at prosjektet videreføres og utvides, slik at enda flere barn og ansatte får ta del i denne meningsfulle og inspirerende opplevelsen.

